

Enhed
Forvaltningsjura

Sagsbehandler
KUB

Koordineret med

Sagsnr.
2013-10944

Doknr.
164519

Dato
20-12-2013

Notat om samspillet mellem regler om overførselsindkomster m.v. og valg til politiske hverv

1. Notatets indhold

Dette notat giver en kortfattet beskrivelse af samspillet mellem reglerne om forskellige overførselsindkomster m.v. og valg til politiske hverv. I notatet beskrives, i hvilket omfang der sker fradrag af vederlag for politiske hverv, herunder særligt hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem, i visse overførselsindkomststyper. Endvidere beskrives, om retten til visse overførselsindkomster påvirkes af en samtidig varetagelse af politiske hverv.

2. Fradrag i overførselsindkomster

2.1. Indledning

Der er fastsat særlige regler om fradrag i skattepligtig indkomst for så vidt angår SU, folkepension, førtidspension, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn, ledighedsydelse, kontanthjælp og erstatning for tab af erhvervsevne.

Reglerne om fradrag i overførselsindkomst tager ikke særlig sigte på vederlag for politiske hverv, men omfatter generelt skattepligtig indkomst og får derved også betydning for kommunalbestyrelsesmedlemmer og regionsrådsmedlemmer, der samtidig modtager en overførselsindkomst. Indkomst fra politiske hverv behandles som udgangspunkt således ikke anderledes end indkomst for ordinært arbejde, fx indkomst fra et studiejob, et job som ekspedient i et supermarked eller et job som træner i den lokale idrætsklub.

Særligt for så vidt angår dagpenge og efterløn gælder dog, at reglerne om fradrag af skattepligtig indkomst har sammenhæng med retten til ydelsen. Indtægter i form af vederlag til menige kommunalbestyrelsesmedlemmer indgår ikke i beregningen af det antal løntimer/arbejdstimer, som ydelsen optjenes på baggrund af. Som følge heraf skal der heller ikke ske fradrag af vederlaget. Der sker heller ikke fradrag af indtægter i form af vederlag til menige kommunalbestyrelsesmedlemmer i ledighedsydelse.

Reglerne om fradrag i de forskellige overførselsindkomststyper er sammenfattet i skematisk form i nedenstående tabel. Reglerne for den enkelte overførselsindkomst beskrives herefter mere udførligt.

Indkomsttype	Fradrag af vederlag til menige kommunalbestyrelsesmedlemmer	Fradrag af vederlag til borgmestre og udvalgsformænd	Fribeløb, der må tjenes, inden der sker fradrag	Relevant ressortministerium
SU	Ja	Ja	Ja	FIVU
Folkepension	Ja	Ja	Ja	SBIM
Førtidspension	Ja	Ja	Ja	SBIM
Arbejdsløshedsdagpenge	Nej	Ja	Nej	BM
Efterløn	Nej	Ja	Nej	BM
Ledighedsydelse	Nej	Ja	Nej	BM
Kontanthjælp	Ja	Ja	Nej	BM
Erstatning for tab af erhvervsevne	-*	-*	-*	BM

*) For personer, der efter en arbejdsskade kommer tilbage på arbejdsmarkedet uden at være i stand til at tjene det samme som før skaden, fastsættes tabet af erhvervsevne efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven på grundlag af forskellen mellem den aktuelle indtjening efter arbejdsskaden og det beløb, som pågældende kunne have tjent, hvis skaden ikke var indtrådt. Ved opgørelsen af den aktuelle indtjening efter skaden indgår også indtægter fra fx politiske hverv. Ændrer tilskadekomnes erhvervsmæssige forhold sig efter, at tabet af erhvervsevne er fastsat, kan sagen genoptages med henblik på en ny vurdering af tabets størrelse.

2.2. SU

Studerende, der modtager SU, kan supplere ydelsen med indtægter på andet grundlag. Der fastsættes et fribeløb, som vedkommende må tjene, før der sker fradrag i SU'en. Størrelsen af fribeløbet varierer og forhøjes eksempelvis til studerende med børn under 18 år. Studerende, der modtager SU, kan endvidere hæve fribeløbet ved at afmelde SU for en periode og gemme disse SU-klip til senere, hvis uddannelsen trækker ud, eksempelvis på grund af arbejdet som folkevalgt i en kommunalbestyrelse eller et regionsråd. Reglerne fremgår af lov om statens uddannelsesstøtte, der nu hører under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Økonomi- og indenrigsministeren har i besvarelsen af 13. november 2013 på KOU alm. del spm. 17 udtalt, at det ikke er ministerens opfattelse, at SU-reglerne udgør en begrænsning i forhold til at lade sig vælge til hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem eller regionsrådsmedlem.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har indhentet bidrag fra Styrelsen for Videregående Uddannelser til beregningseksempler på studerende, der modtager SU og vederlag for hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem. Styrelsen har bl.a. oplyst, at en studerende på en videregående uddannelse, der hele året modtager SU uden særligt tillæg, og derved har det laveste fribeløb, årligt kan tjene op til 108.516 kr. Det vil fx sige, at en studerende på journalistuddannelsen, der som medlem af kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget i Odense, samlet modtager 98.640 kr. i vederlag, ikke skal betale SU tilbage, forudsat at vedkommende ikke har anden skattepligtig indkomst.

Styrelsen har endvidere oplyst, at det på hjemmesiden <http://www.su.dk/SU/betingelser/maadutjene/fribelueb/Sider/Regnemaskine.aspx> er muligt at beregne det konkrete fribeløb og ud fra den forventede skattepligtige indkomst på forhånd undersøge et eventuelt behov for at melde SU fra i en periode.

2.3. Folkepension og førtidspension

Folkepension og førtidspension udgør begge en social forsørgelsesydelse. Den, der modtager en sådan ydelse, har mulighed for at have andre indtægter op til en vis grænse, før pensionen nedsættes eller bortfalder. Indkomst fra politiske hverv sidestilles med andre indtægter.

Økonomi- og indenrigsministeren har på baggrund af bidrag fra Social-, Børne- og Integrationsministeriet som svar på S 222 oplyst, at ministeren ikke er af den opfattelse, at reglerne om førtidspension udgør en begrænsning i forhold til at lade sig vælge til hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem. Se herom 3.2.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere indhentet bidrag fra Social-, Børne- og Integrationsministeriet til beregningseksempler på kommunalbestyrelsesmedlemmer, der modtager førtidspension. Social-, Børne- og Integrationsministeriet har bl.a. oplyst, at en enlig førtidspensionist på den nye ordning for førtidspension i 2013 modtager 208.176 kr. i førtidspension. Pågældende vil kunne have supplerende indtægter på op til 70.900 kr. på årsbasis, uden at der sker fradrag i førtidspensionen. For hver 100 kr., indtægten er højere end 70.900 kr., nedsættes pensionen med 30 kr. Det vil sige, at et medlem af kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget i Odense Kommune, der samlet modtager 98.640 kr. i vederlag, får fradraget 8.322 kr. i førtidspensionen, der herefter udgør 199.854 kr. i stedet for 208.176 kr.

2.4. Arbejdsløshedsdagpenge

Der skal som udgangspunkt ske fradrag af skattepligtig indkomst i dagpenge. Dette udgangspunkt er dog fraveget for så vidt angår indtægter, som et medlem af en kommunalbestyrelse og et regionsråd modtager for hverv efter lov om kommunernes styrelse og regionsloven. Der gælder dog som undtagelse hertil, at der skal ske fradrag af indtægter i form af vederlag til borgmestre m.v. og udvalgsformænd. Dette gælder for så vidt angår udvalgsformænd alene det vederlag, der ydes for formandskabet og ikke øvrige vederlag, som en formand måtte modtage som menigt medlem af kommunalbestyrelsen og andre øvrige udvalg. Beregning af fradrag i arbejdsløshedsdagpenge for vederlag til udvalgsformænd og borgmestre m.v. sker ved omregning af indtægt til timer ved hjælp af omregnings-satsen, som fastsættes hvert år i januar måned.

Reglerne om fradrag af skattepligtig indkomst i dagpenge har sammenhæng med retten til dagpenge. Almindelig lønindkomst og borgmester- og formandsvederlag indgår således i det antal løntimer, som det kræves, at man har optjent inden for en treårig periode for at opnå ret til dagpenge. Modsat vederlag til menige kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ikke optjener ret til dagpenge som led i dette hverv, men omvendt heller ikke skal fradrage vederlaget i dagpenge, som pågældende har opnået retten til på andet grundlag.

I øvrigt influerer varetagelsen af hverv som medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ikke på vurderingen af, hvorvidt pågældende er ledig, idet et medlem kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet, selvom medlemmet har borgerligt ombud.

Reglerne fremgår af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og administrative forskrifter udstedt med hjemmel heri, der hører under Beskæftigelsesministeriets område.

2.5. Efterløn

Reglerne om fradrag i efterløn for ombud og hverv følger reglerne om fradrag i arbejdsløshedsdagpenge, jf. afsnit 2.4.

Indtægter, som et medlem af en kommunalbestyrelse og et regionsråd modtager for hverv efter lov om kommunernes styrelse og regionsloven, medfører således ikke fradrag i efterlønnen, da varetagelsen af disse hverv ikke indgår i det antal arbejdstimer, der medregnes ved beregning-

gen af efterlønsatsen. Der skal dog ske fradrag i efterlønnen for indtægter i form af vederlag til borgmestre m.v. og udvalgsformænd.

Reglerne fremgår af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og administrative forskrifter udstedt med hjemmel heri, der hører under Beskæftigelsesministeriets område.

2.6. Ledighedsydelse

Indtægter, som et medlem af en kommunalbestyrelse og et regionsråd modtager for hverv efter lov om kommunernes styrelse og regionsloven, medfører ikke fradrag i ledighedsydelsen i lighed med reglerne om arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, jf. afsnit 2.4. og 2.5.

Derimod medfører indtægter, som modtages for hverv som borgmester m.v. og udvalgsformand, fradrag i ledighedsydelsen.

Reglerne fremgår af lov om aktiv socialpolitik, der hører under Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

2.7. Kontanthjælp

For at få kontanthjælp skal man have været udsat for en såkaldt social begivenhed, fx sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør.

Kontanthjælp er ikke ment som en varig forsørgelsesydelse, men skal skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke har andet at leve af i form af indtægter, formue m.v. Det betyder, at man skal have opbrugt mulighederne for at forsørge sig selv, herunder blive forsørget af ægtefælle, før man kan modtage hjælp.

De indtægter, man måtte oppebære, skal principielt udgøre grundlaget for ens forsørgelse. Derfor trækkes de fra i kontanthjælpen efter krone til krone-princippet. Det gælder også hverv som fx domsmand, nævning, lægdommer, vidne, medlem af en kommunalbestyrelse m.v. Diæter, der ydes til en tilforordnet ved valg, er dog undtaget. For arbejdsindtægter, der i lov om aktiv socialpolitik defineres mere snævert end almindelig skattepligtig indkomst, gælder et beskæftigelsesfradrag på 15,23 kr. pr. arbejdstime, således at timeindtægten reduceres med dette beløb, før der sker (krone til krone) fradrag i kontanthjælpen. Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at vederlag for varetagelsen af kommunale og regionale hverv i relation til kontanthjælp ikke betragtes som arbejdsindtægt, hvorfor beskæftigelsesfradraget ikke finder anvendelse på vederlag for politiske hverv.

Reglerne fremgår af lov om aktiv socialpolitik, der hører under Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

2.8. Erstatning for tab af erhvervsevne

Erstatning for tab af erhvervsevne udmåles på grundlag af en skønsmæssig vurdering af tilskadekomnes evne til at tjene penge ved arbejde under hensyn til skadens følger. Det gælder uanset om tilskadekomne er vendt tilbage til arbejdsmarkedet eller ej.

Tjener tilskadekomne efter skaden det samme, som pågældende kunne have tjent, hvis skaden ikke var indtrådt, er der således ikke noget tab og dermed ingen erstatning. Tjener tilskadekomne efter skaden fx det halve af indtjeningen før skaden, er tabet 50 pct., og erstatningen beregnes på grundlag heraf.

Kommer tilskadekomne ikke tilbage på arbejdsmarkedet efter arbejdsskaden, fastsættes tabet af erhvervsevne skønsmæssigt på grundlag af en konkret individuel vurdering af, hvad tilskadekomne burde kunne tjene på det ordinære arbejdsmarked under hensyn til skadens følger.

For personer, der efter en arbejdsskade kommer tilbage på arbejdsmarkedet uden at være i stand til at tjene det samme som før skaden, fastsættes tabet af erhvervsevne efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven på grundlag af forskellen mellem den aktuelle indtjening efter arbejdsskaden og det beløb, som pågældende kunne have tjent, hvis skaden ikke var indtrådt.

Ved opgørelsen af den aktuelle indtjening efter skaden indgår også indtægter fra fx politiske hverv. Sociale ydelser, som tilskadekomne modtager, har ikke betydning for fastsættelsen af erstatningen for tab af erhvervsevne. For fleksjob gælder den særlige regel, at de samlede indtægter i form af løn og offentligt tilskud ligestilles med indtægt ved arbejde.

Ved den skønsmæssige vurdering af, om skaden har medført tab af erhvervsevne vil det indgå, om tilskadekomne er i stand til fx at påtage sig et politisk hverv.

Erstatning for tab af erhvervsevne på op til 50 procent udbetales som et skattefrit éngangsbeløb, mens erstatning for erhvervsevnetab over 50 procent udbetales som en skattepligtig løbende ydelse. Den løbende ydelse kan omsættes til et éngangsbeløb på anmodning fra tilskadekomne, men kun for så vidt angår den del af erstatningen, der svarer til 50 procent tab af erhvervsevne.

Ændrer tilskadekomnes erhvervsmæssige forhold sig efter, at tabet af erhvervsevne er fastsat, kan sagen genoptages med henblik på en ny vurdering af tabets størrelse.

Genoptagelse med henblik på yderligere erstatning for tab af erhvervsevne kan ske på Arbejdsskadestyrelsens initiativ eller efter anmodning fra tilskadekomne, når tilskadekomnes erhvervsevne er yderligere forværret efter skaden.

Genoptagelse med henblik på nedsættelse af erstatningen, når tilskadekomnes erhvervsmæssige situation forbedres efter at erstatning er tilkendt, kan kun ske for så vidt erstatningen ikke er udbetalt som et éngangsbeløb. Det vil sige, når erstatningen enten er givet for et erhvervsevnetab over 50 procent som løbende ydelse, eller når erstatningen udbetales som midlertidig løbende ydelse med henblik på senere genoptagelse på Arbejdsskadestyrelsens initiativ, fordi tilskadekomnes erhvervsmæssige situation ikke er afklaret.

Dette gælder fx, når tilskadekomne efter afgørelsen om tab af erhvervsevne skifter arbejde og efterfølgende tjener mere end det beløb, der er lagt til grund ved den første afgørelse af tabets størrelse. Det gælder også, hvis tilskadekomne får et politisk hverv, der udløser en indtægt.

Reglerne er udviklet i praksis efter arbejdsskadesikringsloven, der hører under Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

3. Retten til førtidspension og fleksjob

3.1. Indledning

Der er ved S 222, S 243 og KOU alm. del spm. 14 stillet spørgsmål til økonomi- og indenrigsministeren om konsekvenserne ved at lade sig vælge til hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem i forhold til retten til førtidspension og fleksjob.

Ministeren har i svar af 28. oktober 2013 på spørgsmål S 222 og S 243 og i svar af 4. november 2013 på KOU alm. del spm. 14 oplyst, at ministeren ikke er af den opfattelse, at reglerne om førtidspension og fleksjob udgør en begrænsning i forhold til at lade sig vælge til hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem.

3.2. Førtidspension

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har i bidrag til svar på S 222 oplyst følgende om retten til førtidspension samtidig med varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem:

”Retten til førtidspension er betinget af en væsentlig og varig nedsat arbejdsevne, hvor nedsættelsen har et sådant omfang, at den pågældende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Når der er tilkendt førtidspension, har kommunen pligt til løbende at holde sig orienteret om, hvorvidt grundlaget for den tilkendte pension fortsat er til stede.

Førtidspensionister kan have supplerende beskæftigelse ved siden af førtidspensionen i begrænset omfang. Indtægten[, jf. afsnit 2.3.,] vil indgå i indtægtsreguleringen af førtidspensionen og kan således medføre at førtidspensionen nedsættes.

Alle der modtager førtidspension, kan anmode om at få pensionen gjort hvilende (dvs. udbetalingen ophører), hvis de ønsker at forsøge sig med beskæftigelse i større omfang. Udbetalingen af førtidspension kan genoptages, når/hvis beskæftigelsen ophører.

Førtidspension kan frakendes, hvis der sker en væsentlig forbedring af arbejdsevnen, som medfører, at den, der modtager førtidspension, vedvarende kan være selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Afgørelse om frakendelse beror på en konkret vurdering og træffes af den kommune, hvor førtidspensionisten er bosat.

Personer, der er tilkendt førtidspension efter den gamle ordning, det vil sige efter reglerne fra før 1. januar 2003, kan ikke få frakendt deres førtidspension. Hvis arbejdsindtægten har en vis størrelse, vil førtidspensionen dog blive gjort hvilende.

Reglerne om førtidspension hindrer således ikke, at en førtidspensionist kan stille op til kommunalvalget, og der findes mulighed for at arbejde ved siden af pensionen eller at gøre pensionen hvilende.

Hvis det er dokumenteret, at borgeren ikke er i besiddelse af en tilstrækkelig arbejdsevne til at kunne varetage arbejdsopgaver og jobfunktioner, som eksisterer på det almindelige arbejdsmarked – herunder i et fleksjob – har det ikke betydning, om borgeren kan udføre frivilligt arbejde, borgerligt ombud eller fx bliver valgt til kommunalbestyrelsen.”

3.3. Fleksjob

Beskæftigelsesministeriet har i bidrag til besvarelsen af S 243 oplyst følgende om muligheden for at være visiteret til fleksjob samtidig med varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem:

”Der stilles en række krav for, at en borger kan blive visiteret til fleksjob. Fleksjob er et tilbud, som jobcenteret giver til personer, der har en konstateret varig og væsentligt nedsat arbejdsevne inden for ethvert erhverv.

Når der skal træffes afgørelse om visitation til fleksjob, foretages der en samlet vurdering af alle sagens oplysninger, herunder en vurdering af modsatrettede oplysninger, der taler henholdsvis for eller imod, at den pågældende opfylder betingelserne for fleksjob.

Kommunen skal løbende vurdere om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt. Hvis der kommer nye oplysninger frem i en fleksjobsag, skal kommunen vurdere, om de har betydning for vurdering af den pågældendes arbejdsevne. I den forbindelse indgår oplysninger om arbejde og aktiviteter, som borgeren deltager i.

En borger, der er visiteret til fleksjob, har som andre borgere mulighed for at være politisk aktiv og deltage i arbejde i den forbindelse. Men arbejde og øvrige aktiviteter indgår i kommunens samlede afvejning og vurdering af, om betingelserne for fleksjob er opfyldt.

Det beror således på kommunens konkrete vurdering, om politisk arbejde og varetagelse af hvervet for et byråd i den konkrete sag er af et sådant omfang, at det har betydning for retten til fleksjob.”